Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

ASIANTUNTIJALAUSUNTO
Taina Nikula
4.10.2023

Ympäristövaliokunta
00102 EDUSKUNTA
YmV@eduskunta.fi

Asia: U 44/2022 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kestävien tuotteiden ekologiselle suunnittelulle asetettavien vaatimusten puitteista ja direktiivin 2009/125/EY kumoamisesta

Ympäristöministeriön lausunto eduskunnan ympäristövaliokunnalle

Asetusehdotus kestävien tuotteiden ekologisesta suunnittelusta laajentaisi nykyisen ekosuunnitteludirektiivin soveltamisalaa sekä asetettaisi vähimmäisvaatimukset energiatehokkuuden lisäksi tuotteiden kestävyydelle, uudelleenkäytettävyydelle, korjattavuudelle ja kierrätettävyydelle.

Komissio on asettanut tavoitteeksi, että vuoteen 2030 mennessä valtaosa EU:n sisämarkkinoille asetettavista tuotteista on suunniteltu pakollisten ekosuunnitteluvaatimusten mukaisesti. Tarkoituksena on kasvattaa tuotteiden resurssi- ja energiatehokkuutta, antaa tuotteille pidempi elämä, maksimoida materiaalien arvo, vähentää päästöjä ja pienentää kokonaisvaikutuksia ilmastoon ja ympäristöön.

Ympäristöministeriö kannattaa valtioneuvoston kannan mukaisesti ekosuunnitteluasetuksen soveltamisalan laajentamista sekä kiertotalousvaatimusten asettamista tuotteille.

Kiertotalouden edistämiseksi on keskeistä tuoda painopistettä tuotesuunnitteluun, sillä suurin osa ratkaisuista tehdään tuotesuunnitteluvaiheessa. Luonnonvarojen käytön ennustetaan globaalisti yli kaksinkertaistuvan vuoteen 2060 mennessä, ja se tarkoittaisi materiaalien hallintaan liittyvien hiilidioksidipäästöjen massiivista kasvua ja toisaalta esimerkiksi korkeaan teknologiaan tarvittavien raaka-aineiden niukkenemista. Lisäksi yhteiskunnan sähköistyminen lisää luonnonvarojen ja kriittisten materiaalien kulutusta.

<u>Myymättä jääneiden kuluttajatuotteiden tuhoaminen (20 ja 20 a artiklat)</u>

Suomi voi tukea neuvoston yleisnäkemyksen linjaa kieltää myymättä jääneitä vaatteita ja asusteita. Ympäristöministeriö kiinnittää huomiota siihen, että vähittäismyymälöissä heitetään pois tai tuhotaan muitakin tuotteita. Tuhottujen tuotteiden tarkkaa määrää ei tiedetä. Ekosuunnitteluasetuksen vaikutusten arvioinnissa tulisikin arvioida, onko syytä kieltää myös muidenkin tuotteiden kuin vaatteiden tuhoaminen silloin kun se ei ole perusteltavissa turvallisuudella tai terveydellä.